
HİRVATİSTAN AB GELECEĞİNİ SEÇTİ - 26 OCAK 2012

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

Dr. Erhan Türbedar

TEPAV, 26 Ocak 2012

Hırvatistan halkı, ülkenin AB üyeliğine ilişkin düzenlenen halkoylaması için 22 Ocak 2012de sandık başına gitti. Katılım oranının yüzde 43,58 olan halkoylamasında Hırvatistanın AB üyeliği yaklaşık % 66lık evet oyuyla halk tarafından onaylandı. Böylece, yıllarca uğruna çabaladığı AB üyeliği artık Hırvatistan açısından bir gerçeğe dönüşüyor. Bir terslik yaşanmadığı sürece, Hırvatistanın 1 Temmuz 2013 tarihinde AB üyesi olması öngörülüyor.

Yüzyıllarca Katolik Avrupasının etkisi altında yaşamış olan Hırvatistan, yaklaşık yetmiş yıllık Yugoslavya deneyiminden sonra, Avrupadaki yerine geri dönüyor. Hırvat politikacılar açısından AB üyeliği genel olarak ülkelerinin Batı medeniyetine layık olduğunun sembolik bir göstergesi. Ne var ki AB üyeliğine ilişkin halkoylamasının sonucu, Birliğe katılımın Hırvatistan halkının isteğinden çok, elit tabakaların tercihi olduğuna işaret ediyor.

Bağımsızlık tarihinde Hırvatistan iki adet halkoylaması gerçekleştirdi. Yoğun katılımı desteklenen ve tam anlamıyla ulusal bir nitelik taşıyan birinci halkoylaması, Yugoslavyadan çıkış halkoylamasıydı. Buna istinaden Hırvatistan Parlamentosu 25 Haziran 1991de ülkenin bağımsızlığını ilan etti. ABye giriş halkoylaması ise, Hırvatistanın tarihindeki ikinci halkoylaması oldu. İkincisinde halkın yarısından fazlasının katılmadığı gerçeğinden hareketle, ABye giriş halkoylamasının ulusal nitelikten çok, siyasi bir nitelik taşıdığı söylenebilir.

Hırvatistanda yaygın olan AB karşıtları, bu konuda ülkedeki iktidarlara yıllarca meydan okudu. AB karşıtları, AByi sevmediklerinden değil, Birlik hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları ve bazı endişeler taşıdıklarından dolayı üyeliğe muhalefet etti. Her şeyden önce Hırvatistanın bağımsızlığı için savaşmış ve daha milliyetçi duruşta olanlar, AB üyeliğinin ülkenin egemenliğine zarar vereceğine inandı. Diğer taraftan halkın bir kesiminde AB üyeliğinin hayat pahalılığını getirebileceği ve Hırvatistanın AB şirketlerinin rekabeti karşısında sorunlar yaşayabileceği endişesi oluştu. Bazı AB üyelerinin son yıllarda yaşadıkları ekonomik zorluklar nedeniyle de Hırvatistan halkının bazı kesimleri AB üyeliğinden endişe duydu.

Ülkedeki yaygın AB karşıtlığıyla baş etmek noktasında siyasiler AB konularında halkı bilgilendireceğine ve bilinçlendireceğine, 2010 yılında gerçekleştirilen bir anayasa değişikliğiyle halkoylaması koşullarını hafifletmeyi tercih ettiler. Şöyle ki halkoylamasının başarılı olması için kayıtlı seçmenlerin mutlak çoğunluğu yerine, oy hakkını kullananların mutlak çoğunluğunun hukuken yeterli olması sağlandı. Bu yönde bir yasal düzenleme olmasaydı, seçmenlerin yaklaşık %

56sı halkoylamasına katılmadığına göre, Hırvatistanın ABye katılım halkoylaması başarısız sayılacaktı. Böyle bir gerçekliğe rağmen, ABnin

değişik sıkıntılardan geçtiği bu dönemde Hırvatistanın Birlik ile bütünleşmesinin halkça onaylanması, Brüksel açısından bir başarı hikayesi oldu.

Gelinen nokta itibariyle, bundan sonra Hırvatistan AB üyeliği gerçekleşmeden de, AB kurumlarının çalışmalarına, oy hakkı bulunmayan gözlemci bir ülke olarak katılabilecek. Muhtemelen Hırvat yetkilileri, üyelikle birlikte AB kurumları içinde bazı mevkiler elde etme ve AB pazarında Hırvatistanın payını güçlendirme noktasında şimdiden çalışmalarını başlatacak. Yine de Hırvatistanın işi henüz bitmiş değil. Hırvatistan özellikle yargıya ilişkin reform süreci hususunda izlenmeye devam edilecek. Birliğin bazı ülkeleri bu izlemeye ilişkin en azından ilk raporu görmeden, meclislerinde Hırvatistanın AB üyeliğini oylamaya koymayabilir. Müzakere süreci boyunca Hırvatistan daha çok kanunların hazırlanmasıyla ilgilendi. Bundan sonra ise bu kanunların uygulanması konusunda da Hırvatistan daha hassas davranmak zorunda kalacak. Bunların dışında, Hırvatistan AB üyeliğini beklerken, Birliğin içinde de önemli değişiklikler gerçekleşebilir. En azından ekonomik krizin aşılması doğrultusunda üye ülkeler daha sıkı bir mali birliği kabul edebilir ve Hırvatistan bu anlamda bazı tercihlere zorlanabilir. Uluslararası ilişkiler ve ikili sorunlar bakımından ise Hırvatistanın AB sayesinde şimdiden daha iyi konumda olacağı söylenebilir. Ne olursa olsun, Brükselin daima üye ülkesinin yanında olacağı unutulmamalıdır.

Kaynak/Source: